

Analyzing Chazal עיונים בחז"ל

פרשת בא גליון מ' 58

דברי התורה לעילוי נשמות החיילים שנכלו
ולעילוי נשמות אלוהי עבדי אריה בן חיים יעובנס
ולעילוי נשמות הרב יוסף בן הרב שמשון פרלמן
ולפאת הפעועים

הרב רועיאל שונברון**פרשת בא פרק י' פסוק א'**

**ויאמר ד' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי
אותותי אלה בקרב**

הספורנו מסביר שהסיבה לכך שהקב"ה היה צריך לומר למשה שהוא הכביד את ליבו של פרעה היא שמשה חשב שאין טעם להמשיך ולהוכיח את פרעה. הרי למרות שפרעה כבר הודה שה' הוא הצדיק והוא החוטא, הוא עדיין לא אפשר לביני ישראל לעזוב את מצרים. אז לתת לו אזהרות נוספות זה יהיה בזבז זמן ומאמץ. לכן אמר הקב"ה למשה שהוא זה שהכביד את ליבו של פרעה, כדי שיוכל להמשיך לתת את המכות למצרים, כדי שחלקם יחזרו בתשובה וכדי שבני ישראל יראו את גדולתו וטובתו.

אם ננתח את פירוש הספורנו הזה נוכל לשאול את השאלה הבאה. גם אם משה היה חושב שזה בזבז זמן להמשיך ולהזהיר את פרעה, אבל הקב"ה היה אומר לו להמשיך ולתת את האזהרה, הוא היה עושה זאת גם בלי ההסבר הזה. אז למה היה חשוב שהקב"ה יסביר למשה מדוע כדאי לו להמשיך להזהיר את פרעה?

התשובה יכולה להיות שאנחנו לא מבינים את ההבדל שזה עושה כשאדם מבצע פעולה כשהוא מאמין שיש לזה מטרה, לעומת מי שמבצע את אותה פעולה ומאמין שזה בזבז זמן. הדרך שבה משה היה מוסר את האזהרה לפרעה אילו היה מרגיש שאין בכך טעם, הייתה חסרה בתחושה וברגש שהיו הכרחיים כדי להשפיע על העם המצרי לחזור בתשובה. ולכן ה' אמר למשה מדוע עדיין יש מטרה להמשיך להזהיר את פרעה.

זה חשוב גם בחיינו. לפעמים אנחנו עושים פעולות בחיי היומיום שלנו בין אם זה מה שהבוס שלנו מבקש מאיתנו לעשות, או אפילו מקרים מסוימים של חסד. ואנחנו פשוט מרגישים שלא היה בזה טעם אבל אנחנו פשוט חייבים לעשות את זה. במקרה כזה, הפעולות שאנו עושים בוודאי לא יעשו כמו שצריך. אנחנו צריכים לעבוד על עצמנו שגם במצבים שבהם אנחנו לא רואים טעם לעשות משהו שהתבקש מאיתנו, נתמקד ונזכיר לעצמנו שגם אם אנחנו לא מבינים את זה, בהחלט יש סיבה וזה ייתן לנו את הכוח לבצע את כל פעולותינו על הצד הטוב ביותר.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת בא פרק י' פסוק א'

**וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פַּרְעֹה כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבֹו וְאֵת לֵב עַבְדִּיו לְמַעַן שְׂתִי אוֹתוֹתַי
אֱלֹהֵה בְּקִרְבּוֹ**

The Sforno explains that the reason Hashem had to tell Moshe that “I hardened the heart of Pharoh” was because Moshe thought that there was no point in continuing to rebuke Pharoh. Moshe saw that Pharoah admitted that Hashem was righteous and he was the sinner, but still didn’t allow B’nei Yisroel to leave. Moshe felt that any additional rebuke would just be a waste of time. Therefore, Hashem told Moshe that He was the one who hardened Pharoh’s heart so that He could continue to give the plagues to Mitzrayim in order that some of them will repent and so that B’nei Yisroel should see Hashem’s greatness and goodness.

If we analyze this Sforno we can ask the following question. Even if Moshe thought that it was a waste of time to continue to warn Pharoh, if Hashem told him to continue to give warnings, Moshe would have done so even without this explanation. If so, why was it important for Hashem to explain to Moshe why he should still warn Pharoh?

The answer could be that we don’t understand the difference it makes when a person performs an action when he believes there is a purpose to it as opposed to someone who performs the same action and believes it’s a waste of time. The way Moshe would have warned Pharoh if he felt there was no point to it would have lacked the feeling and emotion that would have been necessary to impact the Egyptian people to repent. Therefore, Hashem told Moshe why there was still a purpose to warning Pharoh.

This is important in our lives as well. Sometimes we do actions in our daily lives whether it’s tasks our boss asks us to do or even certain cases of chessed. Sometimes we just feel that there was no point to it but we just have to do it. In that case, the actions we do will certainly not be done properly. We must work on ourselves so that even in situations where we don’t see the point to doing something that’s been asked of us, we can remind ourselves that there certainly is a reason and that will give us the strength to perform all our actions to the best of our abilities.

הרב רועיאל שונברון**פרשת בא פרק י' פסוק א'**

**ויאמר ד' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי
אותותי אלה בקרבו**

הספורנו מסביר שהסיבה לכך שהקב"ה היה צריך לומר למשה שהוא הכביד את ליבו של פרעה היא שמשה חשב שאין טעם להמשיך ולהוכיח את פרעה. הרי למרות שפרעה כבר הודה שה' הוא הצדיק והוא החוטא, הוא עדיין לא אפשר לבני ישראל לעזוב את מצרים. אז לתת לו אזהרות נוספות זה יהיה בזבז זמן ומאמץ. לכן אמר הקב"ה למשה שהוא זה שהכביד את ליבו של פרעה, כדי שיוכל להמשיך לתת את המכות למצרים, כדי שחלקם יחזרו בתשובה וכדי שבני ישראל יראו את גדולתו וטובתו.

אם ננתח את פירוש הספורנו הזה נוכל לשאול את השאלה הבאה. אחת הסיבות לכך שאלוהים המשיך להזהיר את פרעה ולהביא עוד מכות הייתה כדי שכמה מצרים יחזרו בתשובה. בואו ננסה להבין על מי אנחנו מדברים. אנו דנים במצרים שהיו התגלמות הרשע שהתעללו בבני ישראל בדרכים מחרידות כולל הריגת ילדיהם, ואפילו לאחר שעברו את 7 המכות הקודמות הם טרם חזרו בתשובה. מדוע שאלוהים יגרום לכל העם המצרי לסבול, וישמור את בני ישראל במצרים לעוד 3 חודשים, רק כדי שאולי כמה מהאנשים המרושעים האלו באמת יחזרו בתשובה?

התשובה יכולה להיות שאיננו מבינים את ערכו של אפילו אדם אחד, של לא יהודי שחוזר בתשובה מדרכיו הרעות. לאלוהים היה שווה להשאיר את בני ישראל במצרים, ולגרום לעם המצרי יותר סבל רק בגלל האפשרות שאנשים בודדים או אפילו אדם אחד יחזרו בתשובה.

זה חשוב גם בחיינו. עלינו להבין את הערך של חזרה בתשובה, ולהפוך אותה למוקד אמיתי בחיינו ולנסות כל הזמן לחזור בתשובה על מעשינו ולהשתפר. עם זאת, ואפילו יותר מזה. אנחנו צריכים להבין שלעולם לא נוכל להסתכל על יהודי אחר, לא משנה כמה הוא רחוק מהתורה ומהמצוות ולומר שאין לו תקווה לחזור בתשובה. אם ה' היה מוכן לעשות כל כך הרבה כדי שכמה מצרים אולי יחזרו בתשובה, אז ודאי לא נוכל לוותר על אף יהודי, וננסה במיטב יכולתנו להחזיר אותם בתשובה.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת בא פרק י' פסוק א'

**וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פַּרְעֹה כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבוֹ וְאֵת לֵב עַבְדִּיו לְמַעַן שְׂתִי אוֹתוֹתַי
אֱלֹהֵי בְקִרְבּוֹ**

The Sforno explains that the reason Hashem had to tell Moshe that “I hardened the heart of Pharoh” was because Moshe thought that there was no point in continuing to rebuke Pharoh. Moshe saw that Pharoah admitted that Hashem was righteous and he was the sinner, but still didn’t allow B’nei Yisroel to leave. Moshe felt that any additional rebuke would just be a waste of time. Therefore, Hashem told Moshe that He was the one who hardened Pharoh’s heart so that He could continue to give the plagues to Mitzrayim in order that some of them will repent and so that B’nei Yisroel should see Hashem’s greatness and goodness.

If we analyze this Sforno we can ask the following question. One of the reasons that Hashem continued to warn Pharoh and bring more plagues was in order that some Egyptians might repent. Let us try to understand who we are talking about. We’re talking about the Egyptians who were the epitome of evil who were mistreating B’nei Yisroel in horrific ways including killing their children. And even after having gone through the 7 prior plagues, they still didn’t repent! Why would Hashem make the entire Egyptian nation suffer and keep B’nei Yisroel in Egypt for another 3 months just so maybe a few of these evil people might repent?

The answer could be that we do not understand the value of even one person, even a non-Jew repenting from their evil ways. It was worth it to Hashem to keep B’nei Yisroel in Egypt and cause the Egyptian people more suffering just for the possibility of a few or even one person to repent and recognize there’s a Creator in this world!

This is important in our lives as well. We need to realize the value in repentance and to make it a real focus in our lives to constantly try to repent our actions and improve. We also need to realize that we can never look at another Jew no matter how distant from Torah and Mitzvos they might appear to be as a lost cause. We can’t ever lose hope for that person to repent. If Hashem was willing to do so much that a few non-Jews might repent, then we can’t give up on any Jew. We should always try to the best of our ability to try to bring them to repentance.

הרב רועיאל שונברון**פרשת בא פרק י' פסוק א'**

ויאמר ד' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אותותי אלה בקרבו

הספורנו מסביר שהסיבה לכך שהקב"ה היה צריך לומר למשה שהוא הכביד את ליבו של פרעה היא שמשה חשב שאין טעם להמשיך ולהוכיח את פרעה. הרי למרות שפרעה כבר הודה שה' הוא הצדיק והוא החוטא, הוא עדיין לא אפשר לבני ישראל לעזוב את מצרים. אז לתת לו אזהרות נוספות זה יהיה בזבז זמן ומאמץ. לכן אמר הקב"ה למשה שהוא זה שהכביד את ליבו של פרעה, כדי שיוכל להמשיך לתת את המכות למצרים, כדי שחלקם יחזרו בתשובה וכדי שבני ישראל יראו את גדולתו וטובתו.

אם ננתח את פירוש הספורנו הזה נוכל לשאול את השאלה הבאה. אחת הסיבות לכך שהקב"ה המשיך להביא מכות על פרעה ומצרים הייתה שבני ישראל יראו את גדולתו של ה' ואת טובתו לבני ישראל. אני יכול להבין שאלוהים רצה שבני ישראל לכל הדורות יעריכו את גדלות ה', דרך ראיית המכות הנוספות המדהימות שאלוהים הביא על המצרים. אבל מהו הטוב הנוסף שבני ישראל יעריכו בראותם את 3 המכות הנוספות. היה זה די והותר לבני ישראל לראות את טוב ה' על ידי 7 המכות הראשונות שראו, ורק על ידי זה שהוא הוציא אותם ממצרים, שזה כשלעצמו היה נס גדול.

התשובה יכולה להיות שאנחנו לא מעריכים עד כמה כל דבר קטן שאנחנו עושים עבור אדם אחר באמת מוערך על ידי המקבל, ויאפשר לו לראות את הנותן כאדם נדיב וטוב. אלוהים רצה שבני ישראל יעריכו כמה הוא טוב אליהם, ובאמצעות ענישת המצרים אפילו יותר ממה שצריך, הם יתחילו לראות עד כמה ה' באמת אוהב אותם וכמה הוא טוב אליהם.

זה ישים גם בחיינו. אם אנחנו רוצים ליצור תחושות של קרבה בין אנשים, חשוב לתת כל הזמן, שכן גם פעולות קטנות של נתינה, גם כשאין צורך בהם יכולות להשפיע השפעה עצומה על מערכות היחסים שלנו. עם זאת, עלינו לקחת את זה צעד קדימה ולנסות להתמקד בכל הטוב שאלוהים עושה עבורנו על בסיס עקבי, שכן זה יקרב אותנו מטבענו גם לאלוהים.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת בא פרק י' פסוק א'

**וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פֶּרְעֹה כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבוֹ וְאֵת לֵב עַבְדּוֹ לְמַעַן שְׂתִי אוֹתוֹתַי
אֱלֹהֵי בְקִרְבּוֹ**

The Sforno explains that the reason Hashem had to tell Moshe that “I hardened the heart of Pharoh” was because Moshe thought that there was no point in continuing to rebuke Pharoh. Moshe saw that Pharoah admitted that Hashem was righteous and he was the sinner, but still didn’t allow B’nei Yisroel to leave. Moshe felt that any additional rebuke would just be a waste of time. Therefore, Hashem told Moshe that He was the one who hardened Pharoh’s heart so that He could continue to give the plagues to Mitzrayim in order that some of them will repent and so that B’nei Yisroel should see Hashem’s greatness and goodness.

If we analyze this Sforno we can ask the following question. One of the reasons the Sforno gave for continuing to bring plagues to Pharoh and Mitzrayim was that B’nei Yisroel will see Hashem’s greatness and His goodness. I can understand that Hashem wanted B’nei Yisroel for all generations to appreciate the greatness of Hashem through seeing the incredible additional plagues Hashem brought on the Egyptians, but what is the additional goodness that B’nei Yisroel will come to appreciate by seeing the additional 3 plagues? It should be more than enough for B’nei Yisroel to see Hashem’s goodness by just having seen the first 7 plagues and then by the fact that He took them out of Mitzrayim! What goodness was there to see in the additional 3 plagues?

The answer could be that we do not appreciate how every little thing we do for a person is really appreciated by the recipient and enables them to view the giver as a generous and good person. Hashem wanted B’nei Yisroel to appreciate how good he is to them and through punishing the Egyptians even more than necessary, B’nei Yisroel would begin to see how much Hashem really loves them and how good he is to them.

This is applicable in our lives as well. If we want to create feelings of closeness between people, it is important to constantly give as even small acts of giving, even when not necessary can have a tremendous impact on our relationships. However, we need to take it a step further and to try to focus on all the good that Hashem does for us on a consistent basis because that realization will inherently bring us closer to Hashem as well.

Analyzing Chazal

A new and innovative program based on the methodology of the Alter of Slabodka with Rabbi Royale Schonbrun

Breathe life and excitement into learning the parsha of the week.

Learn the skills you need to analyze chazal and open up their depth and beauty to you.

Email us at Royaleschonbruncpa@gmail.com to receive our weekly 5-minute Analyzing Chazal podcast and Torah magazine on the weekly parsha.

Coming soon - live interactive shiurim in person or internet based where we breakdown the Chazal together in small groups. Details to follow.

For more information, please call 054-6374321

To listen to previous shiurim scan the QR code

If you want to sponsor an edition of Analyzing Chazal in l'iluy nishmas or in honor of someone, please contact us at 054 637 4321.

אם תרצו לקחת חלק בהפצת עלוני עיונים בחז"ל לעילוי נשמה או לרפואה שלמה, צרו קשר איתנו בטלפון 054-6374321